

СЕКЦІЯ 8

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

УДК 657.005.34 (043.3)

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГ

Н.С. Брохун

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», пл. Народна, 3,
м. Ужгород, Україна 88000.*

Майже перед кожним вітчизняним підприємством постають питання, пов'язані з труднощами реалізації його стратегії, оскільки кожний структурний підрозділ виконує різні функції та, як правило, має свої цілі. У зв'язку з цим, одним з найбільш актуальних напрямів розвитку практично всіх галузей економічної науки є сукупність методологічних підходів і концепцій, які направлені на інтеграцію та координацію всіх існуючих складових системи управління з метою досягнення цілей підприємства. Саме система, яка забезпечує координацію інформаційних підсистем (бухгалтерський облік, економічний аналіз, контроль, планування) системи управління підприємством з метою підвищення дієвості та ефективності управління щодо надання альтернативних рішень для досягнення цілей підприємства є контролінг.

Контролінг забезпечує координацію та сприяє забезпеченню взаємодії між підсистемами управління, здійсненню різноспрямованого використанню ресурсів, сприяє досягненню єдності та узгодженості роботи складових системи управління підприємства заради досягнення визначеної мети, тобто контролінг дає кращий ефект ніж сумарна ефективність ізольованого функціонування цих же елементів.

При побудові контролінгу, як координаційної системи в якості першочергової умови, відповідно до теорії організації управління великим підприємством, необхідно обрати алгоритм та умови поведінки, взаємозв'язок між вищими і підпорядкованими елементами управління. Питання побудови відповідної структури управління в умовах функціонування контролінгу має вирішальне значення, адже саме ефективність функціонування контролінгу в управлінні обумовлена визначенням місця підрозділу в організаційній структурі. Також від методичного інструментарію контролінгу буде залежати ефективність виконання нею функціональних завдань.

Напрацювання авторів К.М. Азізової, В.С. Белова, М.С. Солодкої, які виокремлюють принципи координації та дослідження теорії ієрархічних багаторівневих систем дозволило розробити авторський підхід до виокремлення методів контролінгу, що базуються на методах координації.

Для сприяння системою контролінгу безперерйному руху інформації від нижчих підсистем та її подання до керівництва, з метою встановлення взаємозв'язків між нижчими інформаційними системами для налагодження координаційного зв'язку, слід застосовувати такі способи координації: метод координації прогнозування взаємодії підсистем; метод координації розвитку взаємодії підсистем; метод координації оцінки взаємодії підсистем.

Метод координації прогнозування взаємодії підсистем – це сукупність способів і прийомів, які передбачають розробку прогнозних планів на підставі визначеної мети, завдань діяльності суб'єкта

господарювання і забезпечують розробку системи дій, спрямованих на досягнення прогностичних показників.

Метод координації розвитку взаємодії підсистем полягає в організації і формуванні інформаційних потоків, в межах надання вибору способів та прийомів реалізації запитів відділу контролінгу, між інформаційними підсистемами управління.

Метод координації оцінки взаємодії полягає у встановленні відділом контролінгу інтервалу змін та діяльності підприємства з метою визначення причин виникнення відхилень від прогностичних показників.

Виходячи із розглянутих методів системи контролінгу координація забезпечує узгодження та взаємозв'язок діяльності нижчих інформаційних підсистем управління з метою досягнення визначеної цілі підприємства за рахунок: побудови організаційної структури системи контролінгу, що сприяє взаємоузгодженню визначених завдань вищестоящими органами управління; узгодження планових та звітних облікових форм; побудови системи встановлення контрольних показників.

УДК 657.05

ОБЛІКОВА ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВ: КОНЦЕПЦІЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТІСТІ

С. І. Головацька, Л. В. Бурдейна

*Львівська комерційна академія, вул. Туган-Барановського, 10,
м. Львів, Україна, 79005*

Первісна вартість виробничих запасів змінюється під впливом науково-технічного прогресу та фактора морального старіння, що передбачає виникнення різниці між вартістю їх придбання та вартістю на поточний момент часу. Достовірне визначення справедливої вартості виробничих запасів, її безпосередній розрахунок та коригування під впливом чинників ризику становлять основу процесу визначення ринкової вартості виробничих запасів у складі активів підприємств деревообробної промисловості та формують інформаційну базу для прийняття виважених економічних рішень. Вирішення проблеми застосування справедливої вартості виробничих запасів у обліково-інформаційній системі дозволяє сформулювати передумови розробки оціночного інструментарію, як складової системи формування вартості підприємства, оскільки справедлива вартість адекватно відображає інтереси учасників ринку в умовах непередбаченості зовнішнього середовища господарської діяльності підприємств.

Для вирішення проблем оптимального управління виробничими запасами використовуються математичні моделі їх оцінки, які дають можливість правильно і своєчасно визначати нормативний рівень виробничих запасів, загальну стратегію управління підприємством та підвищують ефективність використання ресурсів для прийняття належних управлінських рішень.

Модель 1 – історичної (фактичної) собівартості виробничих запасів передбачає розрахунок первісної вартості (історичної (фактичної собівартості) виробничих запасів підприємств деревообробної промисловості:

$$Y = x_1 + x_2 + x_3 + (x_{41} + x_{42} + x_{43}) = \sum_{j=1}^3 x_j + \sum_{k=1}^3 x_{4k}, \quad (1)$$